

รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

Academic Administrative Model of Kalasin Provincial Administrative Organization Schools

อรัทัย สุวรรณหาร¹ สุจิรา มณีรัตน์² และอำนาจ ชนะวงศ์³

Orathai Suwannaham¹, Sujira Maneerat² and Amnat Chanawong³

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม¹

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม³

E-mail : Plangto_aor@hotmail.com¹ and sonkong2000@yahoo.com²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ **ประการแรก** เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ และ**ประการที่สอง** เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์ ขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และครูผู้สอน จำนวน 184 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ขั้นตอนที่ 2 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน งานวิจัยนี้ ใช้สถิติเชิงพรรณนาการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 6 ด้าน โดยรวม มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษารองลงมาคือ ด้านการวัดประเมินผล และการเทียบโอนการเรียนรู้ กับด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 2 องค์ประกอบหลัก 10 องค์ประกอบย่อย และ 82 ตัวบ่งชี้ คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 หลักการพัฒนางานวิชาการ มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การประเมินผล 4) การปรับปรุงแก้ไข องค์ประกอบหลักที่ 2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มี 6 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) การนิเทศภายในสถานศึกษา 5) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 6) การประกันคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ ; รูปแบบการบริหารงานวิชาการ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to survey the recent situations and problems of academic administration of the Kalasin Provincial Administrative Organization (KPAO) 2) to design a model for propose method academic administrative improvement of the KPAO. The selected samples were divided into two phases. The samples of phase 1, consisted of 35 administrators selected by the purposive sampling method and 184 the KPAO's teachers who were selected by the stratified random sampling method, as well as three administrators from the Best Practice Schools. The samples of phase 2 consisted of nine experts who assessed appropriateness and possibility of the model. The instrument for gathering data included a questionnaire, an interview form, and an evaluation form. Descriptive statistics consisting of percentage, mean and standard deviation, was employed for data analysis.

Results of this research were as follows:

1. The findings showed that the overall recent situation and problem of academic administration of KPAO was at a moderate level. The two highest rated items of the problems were education quality assurance, assessment and evaluation, grade transfer and internal supervision. The lowest rated item of the problems was school curriculum development and administration.

2. The proposed model for academic administration of the KPAO consisted of two key components with 10 sub-components and 82 indicators. The first key component consisted of four sub-components: 1) planning, 2) action, 3) evaluation and 4) development. And the second one was composed of six sub-components: 1) school curriculum development and administration, 2) instructional management and learning process development, 3) assessment and evaluation and grade transfer, 4) internal supervision, 5) research and education development and 6) education quality assurance.

Keywords : Academic Administration ; Academic Administrative Model

บทนำ

งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการพัฒนา การปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอน การใช้ทรัพยากรที่สถานศึกษามีอยู่ในการจัดกิจกรรมทั้งหมดที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกๆ ด้าน (พิชัย เสงี่ยมจิตต์, 2546 : 5) โดยเฉพาะการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติตามโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้มาพัฒนาตนเอง พัฒนาสติปัญญา นำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตของตนอันเป็นเป้าหมายตามภารกิจของโรงเรียน (Miller, 1965 : 175) งานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ปัจจัยที่สำคัญย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทความรับผิดชอบของผู้บริหารที่จะให้ความสำคัญและทุ่มเทสติปัญญาเพื่อบริหารงานวิชาการและความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนให้

เต็มกำลังความสามารถ มีความรับผิดชอบย่อมจะทำให้งานวิชาการของสถานศึกษาพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานและมีคุณภาพตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ปัญหาของระบบการศึกษาไทยในปัจจุบัน คือ การบริหารและการจัดการที่ขาดประสิทธิภาพโดยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ประเทศไทยมีการใช้งบประมาณด้านการศึกษาค่อนข้างสูงแต่ได้ผลสัมฤทธิ์และศักยภาพต่ำ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้เปรียบเทียบสมรรถนะของประเทศไทยกับนานาชาติโดยใช้ดัชนีของสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการ (IMD) ในปี 2552 โดยจัดอันดับประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวม 57 ประเทศ ไทยอยู่อันดับ 47 และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางคณิต - วิทยาศาสตร์ ในโครงการ PISA ของเด็กอายุ 15 ปี ได้คะแนนต่ำ

กว่าครึ่ง ส่วนประสิทธิภาพการจัดการศึกษาพิจารณาจาก

งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ รายจ่ายด้านการศึกษาต่อหัวเพิ่มขึ้นอันดับที่ 52 จากผลการเปรียบเทียบครั้งนี้ สรุปได้ว่า สมรรถนะการศึกษาไทยยังอยู่ในระดับไม่เป็นที่น่าพอใจและยังล้าหลังกว่าหลายประเทศ ทั้งด้านโอกาส คุณภาพ และประสิทธิภาพการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553 : 1-12) เพื่อให้การจัดการศึกษาของไทยมีประสิทธิภาพ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาหรือโรงเรียนมากขึ้น สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลจะสามารถบริหารและจัดการศึกษาได้อย่างอิสระ คล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 33) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำคู่มือการบริหารโรงเรียนในรูปแบบนิติบุคคล เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรและบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศภายในสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะภาระงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546 : 112)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา คือ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายและนโยบายการจัดการศึกษาของท้องถิ่นดังนี้ 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีความเป็นเลิศ 2) สนับสนุนงบประมาณสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) สนับสนุนลูกหลานชาวกาฬสินธุ์ให้มีความรู้คู่คุณธรรมมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์, 2557 : 5) โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง รูป

แบบการบริหารงานวิชาการในปัจจุบันมีการกระจายอำนาจการบริหารให้โรงเรียนโดยเน้นบริหารจัดการในกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นหลัก แต่การบริหารจัดการยังขาดคุณภาพและมาตรฐาน ไม่สามารถตอบสนองนโยบายที่กำหนดไว้ จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 และ 3 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มาตรฐานที่ 4 และ 5 ด้านผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้และต้องปรับปรุง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานเป็นหัวหน้างานส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำผลวิจัยไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางานให้เป็นระบบ มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย แนวคิดของนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่มีความสอดคล้องกับบริบทการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 6 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศภายในสถานศึกษา การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา
2. ศึกษาสังเคราะห์ เอกสาร ตำรา งานวิจัย และแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบของนักวิชาการศึกษา
3. ศึกษาหลักการบริหารงานวิชาการ วิธีการ และแนวปฏิบัติ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

(Best practice) โดยการศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร หลักฐาน
สัมภาษณ์ผู้บริหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งขั้นตอนการ
วิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 2 ยกร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้
สอนในโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
กาฬสินธุ์ จำนวน 420 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 219 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร
สถานศึกษา จำนวน 35 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง และครูผู้
สอน จำนวน 184 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการศึกษาการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ได้แก่
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย
ซึ่งมีเกณฑ์คุณสมบัติ คือ

ระยะที่ 2 ดังนี้

ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูป
แบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน
เครื่องมือการวิจัย

ระยะที่ 1 ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม โดยใช้สอบถามผู้บริหารและครูผู้สอน
เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีวิธีการ
สร้างและหาคุณภาพดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert)
(บุญชม ศรีสะอาด, 2549 : 70- 74)

1.2 สร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนอต่อคณะ
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะ
สมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

1.3 ปรับปรุงแบบสอบถามแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของ
ข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยใช้เทคนิค IOC (Index of
item - objective congruence) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความ
สอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 -1.00 มาใช้ทำแบบสอบถาม (บุญ
ชม ศรีสะอาดและคณะ, 2553 : 104)

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอ
แนะไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้
สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

1.5 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจ
จำแนกเป็นรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation)
ที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 - 0.94 มาใช้เป็นค่าความเชื่อมั่น
เครื่องมือ (บุญชม ศรีสะอาดและคณะ, 2553 : 98)

1.6 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น
ทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient)
ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่น
ทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

1.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไป
เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร
สถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ มี
วิธีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบ
สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สร้างแบบสัมภาษณ์แล้วนำเสนอ
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ

2.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมกับ
ข้อ 1.3 เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความชัดเจนของ
ภาษาและความครอบคลุมเนื้อหา

2.3 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บ
รวบรวมข้อมูลต่อไป

ระยะที่ 2 ได้แก่ แบบประเมิน ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงาน

วิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้น
2. สร้างแบบประเมินแล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะ
3. นำแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมกับข้อ 1.3 ในระยะที่ 1 เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะ
4. นำแบบประเมินมาปรับปรุงแก้ไข แล้ว จัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง แล้วเลือกแบบสอบถามฉบับที่มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
3. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศและประสานงานทางโทรศัพท์เพื่อนัดหมาย กำหนดวัน เวลา ในการศึกษาเอกสาร หลักฐานและสัมภาษณ์ผู้บริหารด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยเดินทางไปพบผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบและประเมินร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์และการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดย

การสร้างข้อสรุปจากเนื้อหาการสัมภาษณ์

3. วิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการหาค่า IOC ถ้ามีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความเหมาะสม (บุญชม ศรีสะอาดและคณะ, 2553 : 104) ปรากฏว่าได้ค่า IOC เท่ากับ 0.66 > 1.00

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

1.1 ผลการศึกษาคำคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการวัด ประเมินผลและการเทียบโอนการเรียนรู้ กับด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาและด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ผลการศึกษากาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ สรุปได้ว่าทั้ง 3 โรงเรียนมีรูปแบบการบริหารและการพัฒนางานวิชาการมีความคล้ายคลึงกันคือ กระบวนการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักวงจรคุณภาพ (Deming cycle) ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข มุ่งเน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

2. ผลการยกกร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มี 2 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

2.1 องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนางานวิชาการประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อยดังนี้

2.1.1 การวางแผน โดยการประชุมวางแผน ดำเนินการสำรวจ รวบรวมปัญหา และวินิจฉัยปัญหาพร้อมกัน จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และวิเคราะห์

2.1.2 การปฏิบัติ โดยการประชุม ชี้แจง ตรวจสอบความพร้อมของทีม แต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบงาน ให้ชัดเจน กำหนดแนวทางการทำกิจกรรม สร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ดำเนินงานตามแผนที่วางไว้

2.1.3 การประเมินผล โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบให้ชัดเจน สร้างเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน ติดตาม กำกับ ดูแล นิเทศการปฏิบัติงาน เก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผลการประเมิน

2.1.4 การปรับปรุงแก้ไข โดยการนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง จัดทำรายงานผลการประเมินเผยแพร่ นำผลการประเมินไปใช้พัฒนางานและจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

2.2 องค์ประกอบหลักที่ 2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

2.2.1 การพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา ก่อนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรดำเนินการ ประชุมเพื่อสร้างความตระหนักผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญ วิเคราะห์สภาพจริงของสถานศึกษา กำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อบรมครูให้มีความรู้เรื่องหลักสูตรสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร จัดระบบสารสนเทศและนิเทศติดตามการดำเนินงาน

2) สนับสนุนครูในการพัฒนา ปรับปรุง กิจกรรมต่างๆ ในหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพจริง ควรดำเนินการดังนี้ สสำรวจความต้องการของครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดงบประมาณและโครงการรองรับ จัดอบรมพัฒนาครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน จัดหาสื่อ และวัสดุ-อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และจัดตั้งศูนย์ประสานงานวิชาการ

3) การนิเทศติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ควรดำเนินการดังนี้ ประชุมเพื่อกระตุ้นให้เห็นความสำคัญอย่างจริงจัง จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการอย่างชัดเจน กำหนดนโยบาย และวางแผนการนิเทศอย่างชัดเจน นิเทศการนำหลักสูตรไปใช้โดย ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ สังเกตการสอน สัมภาษณ์ ชักถามปัญหาต่างๆ ของครู และแจ้งผลการนิเทศและนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุง

พัฒนาการเรียนการสอน ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมสภาพจริงของสถานศึกษา

2.2.2 การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1) วิเคราะห์จุดด้อยและจุดเด่นในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเปิดภาคเรียน ควรดำเนินการดังนี้ ประชุม ชี้ครูเพื่อสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้เห็นความสำคัญ วิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของแต่ละปีการศึกษา กำหนดเป้าหมาย ในการพัฒนาและจัดทำแผนการพัฒนา

2) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ควรดำเนินการดังนี้ สร้างความตระหนัก จัดอบรมให้ความรู้ จัดสรรงบประมาณ โครงการรองรับอย่างชัดเจน สร้างขวัญกำลังใจ เชิดชู ชมเชย ครูที่มีผลงานดีเด่น กำกับ ติดตาม การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู

3) จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรดำเนินการดังนี้ อบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ครูเรื่องการผลิตสื่อนวัตกรรม และการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนการสอนของครูและกำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง

2.2.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

1) การมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครอง ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรดำเนินการดังนี้ ประชุมสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เห็นความสำคัญ สสำรวจความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองเพื่อ นำไปสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน จัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับครอบครัว ชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง

2) การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ควรดำเนินการดังนี้ สร้างความตระหนักครูผู้สอนให้เห็นถึงความสำคัญ ส่งเสริมครูเข้ารับการอบรม จัดงบประมาณและวัสดุ-อุปกรณ์ สนับสนุน ผู้บริหาร กำกับ ติดตาม การใช้เครื่องมือและเอกสารการวัดผลประเมินผล

ของครูผู้สอนอย่างจริงจัง

3) มีการวางแผนการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนอย่างเป็นระบบ ควรดำเนินการดังนี้ ประชุมทำความเข้าใจครู จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนของโรงเรียนให้ชัดเจนสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโดยออกเป็นคำสั่ง และจัดทำระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการวัดประเมินผลการเรียนที่สามารถเก็บข้อมูล ตรวจสอบได้รวดเร็ว

2.2.4 การนิเทศภายในสถานศึกษา

1) จัดทำแผนการนิเทศการศึกษาเพื่อเป็นกรอบในการบริหารงาน ควรดำเนินการดังนี้ ประชุมเพื่อทำความเข้าใจและหาแนวทางปฏิบัติ วางแผนและจัดทำปฏิทินการนิเทศให้ชัดเจน มอบหมายและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการนิเทศการศึกษา ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ และกำกับ นิเทศ ติดตาม อย่างจริงจัง

2) ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา ควรดำเนินการดังนี้ กำหนดเป้าหมายการนิเทศการศึกษา วางกรอบและสร้างเครื่องมือการนิเทศการศึกษาดำเนินการนิเทศการศึกษาตามกรอบที่วางไว้ วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการนิเทศการศึกษา

3) การปรับปรุง การนิเทศการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรดำเนินการดังนี้ ปรับปรุงเครื่องมือการนิเทศการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา แจ้งผลการนิเทศการศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และนำผลไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน สรุปรายงานผลและจัดเก็บข้อมูลการนิเทศการศึกษากลายเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้และรวดเร็ว

2.2.5 การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1) ประชุมเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบายในการวางแผนส่งเสริมการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ควรดำเนินการดังนี้ กำหนดนโยบายในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญ จัดทำโครงการและงบประมาณรองรับที่ชัดเจน วางแผนดำเนินการจัดอบรมการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

2) การพัฒนาบุคลากรในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ควรดำเนินการดังนี้ จัดทำโครงการและงบประมาณรองรับที่ชัดเจน ประชุมวางแผนพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน สำรวจความต้องการของครูเกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการเครื่องมือ ในการวางแผนจัดทำวิจัยในชั้นเรียน จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และกำกับ นิเทศ ติดตาม อย่างจริงจัง

3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ควรดำเนินการดังนี้ วางจัดงบประมาณและโครงการรองรับ ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดกลุ่มช่วยเหลือการทำงานวิจัยในชั้นเรียนทั้งในหน่วยงานเดียวกันหรือหน่วยงานอื่น และกำกับ นิเทศ ติดตาม การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจัง

2.2.6 การประกันคุณภาพการศึกษา

1) การจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการประกันคุณภาพการศึกษาควรดำเนินการดังนี้ ประชุมทำความเข้าใจผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ศึกษาข้อมูล ตัวบ่งชี้ การประกันคุณภาพการศึกษา วางแผนดำเนินการจัดการระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการประกันคุณภาพการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการ และกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไข

2) การวางแผนพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรดำเนินการดังนี้ ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนา จัดทำแผนและงบประมาณ แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบและจัดทำคู่มือการพัฒนา

3) การปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรดำเนินการดังนี้ วิเคราะห์ผลการประเมินภายในและภายนอกของปีที่ผ่านมา จัดโครงสร้างขององค์กรให้รองรับการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัดของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา วางแผนและดำเนินการพัฒนางานตามแผน และศึกษาดูงานและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงพัฒนาระบบการคุณภาพภายในสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการดำเนินงานยังขาดความคล่องตัว ไม่มีรูปแบบและแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยเฉพาะการพัฒนางานวิชาการ ทั้ง 6 ด้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา ต้องเริ่มจากการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ควรมีความตระหนักในการพัฒนาทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพราะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับปรีชาติ ชื่นชม (2555 : 284-291) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการพัฒนาทำให้ได้รูปแบบที่มีประสิทธิผล สอดคล้องกับ กรรณิการ์ เนียมชัยภูมิ (2551 : 83-84) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการกำกับการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : กรณีโรงเรียนบ้านโนนขาม อำเภอเดชอุดม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องกำกับการบริหารงานวิชาการใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม 4) ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา และ 5) ด้านการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นอกจากนี้โรงเรียนควรมีการพัฒนาหรือรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีความเหมาะสมจึงจะทำให้คุณภาพของงานวิชาการมีประสิทธิผลสอดคล้องกับ นิรัชกร ทองน้อย (2556 : 254-258) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต เมื่อนำระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษามหาสารคาม นักเรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) สูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้นใน 7 รายวิชา

และมีค่าเฉลี่ยของคะแนน 8 กลุ่มสาระสูงกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสูงกว่าระดับประเทศ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาคควรเห็นความสำคัญและเป็นตัวขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรมี 2 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 หลักการพัฒนางานวิชาการ ได้แก่ 1) ร่วมวางแผน 2) ร่วมปฏิบัติ 3) ร่วมประเมินผล 4) ร่วมปรับปรุงแก้ไข และองค์ประกอบหลักที่ 2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) การนิเทศภายในสถานศึกษา 5) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การประกันคุณภาพการศึกษา และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทั้ง 2 องค์ประกอบ ต้องมีการขับเคลื่อนด้วยหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมและหลักการพัฒนางานจรคุณภาพ สอดคล้องกับเพชริน สงค์ประเสริฐ (2550 : 189-205) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน 2) การพัฒนาทีมงานในสถานศึกษา 3) ภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษา และ 4) กระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา การทดลองใช้ยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมทั้ง 4 องค์ประกอบ มีความเป็นไปได้เหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เตือนใจ รักษาพงศ์ (2551 : 98-139) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ การพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยกิจกรรม การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศการสอน 2) ด้านกระบวนการจัดการความรู้ ควรประกอบด้วย การระดมความรู้ การพัฒนาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดการความรู้

รู้ให้เป็นระบบ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการเรียนรู้ 3) ด้านปัจจัยที่สนับสนุนให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ กลยุทธ์วัฒนธรรม เทคโนโลยี โครงสร้าง และการวัดผล สอดคล้องกับวิชา ทองหง่า (2554 : 290-308) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การประกันคุณภาพการศึกษา 2) การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน 3) การนิเทศการศึกษา 4) การแนะแนวการศึกษา 5) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 6) สื่อการเรียนการสอน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 6 ด้าน โดยรวม มีสภาพการดำเนินงานและปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหาหนักที่สุด คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการวัดประเมินผล และเทียบโอนการเรียนรู้ กับด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 2 องค์ประกอบหลัก 10 องค์ประกอบย่อย คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 หลักการพัฒนางานวิชาการ มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ร่วมวางแผน 2) ร่วมปฏิบัติ 3) ร่วมประเมินผล 4) ร่วมปรับปรุงแก้ไข องค์ประกอบหลักที่ 2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มี 6 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) การนิเทศภายในสถานศึกษา 5) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านผู้บริหาร

1.1 ผู้บริหารต้องศึกษาให้เข้าใจ เห็นประโยชน์และความสำคัญของรูปแบบ

1.2 ผู้บริหารควรกระตุ้นและสร้างความตระหนักให้กับครู นักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

1.3 การดำเนินงานตามรูปแบบต้องดำเนินการให้ครบทุกขั้นตอน เพื่อจะได้พัฒนาครูและนักเรียนไปพร้อมกันทั้งโรงเรียน แต่ควรมีการปรับกิจกรรมโครงการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

1.4 ผู้บริหารควรมีการสร้างขวัญ กำลังใจแก่ครู เป็นแบบอย่างที่ดีปรึกษาและช่วยเหลือตามความเหมาะสม

1.5 ผู้บริหารควรเน้นงานวิชาการเป็นงานสำคัญลำดับต้น จะทำให้การใช้รูปแบบประสบความสำเร็จอย่างมาก

2. ด้านครูผู้สอน

2.1 ครูต้องเข้าใจรูปแบบอย่างชัดเจน

2.2 การนำรูปแบบไปใช้ควรมีความยืดหยุ่น บูรณาการในการปฏิบัติงาน หากไม่มีความยืดหยุ่น หรือบูรณาการอาจจะกระทบต่อกระบวนการอื่นๆ ด้วย

2.3 ครูมีการนำรูปแบบไปใช้ต้องดำเนินการต่อเนื่อง ทำอย่างจริงจัง

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณา และช่วยเหลือจาก อาจารย์ ดร.สุจิตรา มณีรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนวงค์ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้อำนวยการสุพจน์ สารผล ผู้อำนวยการบรรจง วันทา รองผู้อำนวยการเสนาะ จันทร์הלล์ อาจารย์ประยุทธ เทเวลา อาจารย์นันทยา ไชยมัชฌิม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจและแก้ไขเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ เนียมชัยภูมิ. (2551). **การนำเสนอรูปแบบการกำกับการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนขาม อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5.** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.** กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟิคจำกัด.
- เตือนใจ รักซาพงศ์. (2551). **การพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิรัชกร ทองน้อย. (2556). **การพัฒนาระบบการงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีอาด. (2549). **พื้นฐานการวิจัยการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2553). **การวิจัยเบื้องต้นพิมพ์ครั้งที่ 7.** กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปรีชาติ ชมชื่น. (2555). **รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิชัย เสงี่ยมจิตต์. (2546). **ขอบข่ายงานวิชาการ : เอกสาร การสอนการบริหารงานวิชาการ.** อุบลราชธานี สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- เพชริน ลังค์ประเสริฐ. (2550). **การพัฒนาารูปแบบการบริหารวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิภา ทองหงา. (2554). **รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ ปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต นครปฐม : มหาวิทยาลัย ศิลปการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน. (2546). **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล.** โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559).** กรุงเทพฯสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์. (2557). **รายงานการประเมินตนเองโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2557.** กาฬสินธุ์ : องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์.
- Miller, V. (1965). **The public administration of American schools.** New York : Macmillan Publishing Company.